

श्री ५ को सरकार

**कानून तथा न्याय मन्त्रालय**

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले बनाइबक्सेको तल लेखिएबमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ।

२०३५ सालको ऐन नं. ७

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली बिराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला परम नेपालप्रतापभास्कर ओजस्विराजन्य परम गौरवमय तेजस्वी त्रिभुवनप्रजातन्त्रश्रीपद परम उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद परम प्रोज्ज्वल नेपालतारा परम पवित्र ॐरामपट्ट परम ज्योतिर्मय सुविख्यात त्रिशक्तिपट्ट परम सुप्रसिद्ध प्रबल गोरखादक्षिणबाहु परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समर विजयिनाम् ।

नगर पञ्चायत ऐन, २०१६ लाई संशोधन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना : नगर पञ्चायत ऐन, २०१६ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम “नगर पञ्चायत (छैठौँ संशोधन) ऐन, २०३५” रहेको छ ।  
(२) यो ऐन श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी तोकेको क्षेत्रमा तोकेको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।
२. नगर पञ्चायत ऐन, २०१६ को दफा ३ मा संशोधन : नगर पञ्चायत ऐन, २०१६ (यसपछि “मूल ऐन” भनिएको) को दफा ३ को उप-दफा (४) को अन्तिम वाक्यमा रहेको “निर्वाचित” भन्ने शब्दपछि “वा सो दफाको उप-दफा (७क.) बमोजिम सहवरण” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
३. मूल ऐनको दफा ७ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ७ को खण्ड (ग) पछि देहायको खण्ड (ग१.) थपिएको छ :-

“(ग१.) प्रधानपञ्च वा उप-प्रधानपञ्च भएमा,”

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

## ४. मूल ऐनको दफा ६ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ६ को, -

- (१) उप-दफा (४) को शुरूमा रहेको “प्रत्येक नगर पञ्चायतमा” भन्ने शब्दहरूपछि “प्रधानपञ्च र उप-प्रधानपञ्चको अतिरिक्त” भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।
- (२) उप-दफा (४) को खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएको छ :-  
“(ख) प्रचलित कानूनद्वारा व्यवस्था गरिएका अन्य सदस्यहरू ।”
- (३) उप-दफा (५) को सट्टा देहायको उप-दफा (५) राखिएको छ :-  
“(५) नगर पञ्चायतलाई प्राविधिक सल्लाह आवश्यक भएको अवस्थामा जिल्ला कार्यालयले प्राविधिक सल्लाहकार उपलब्ध गराइदिन सक्नेछ ।”
- (४) उप-दफा (६) झिकिएको छ ।
- (५) उप-दफा (७) को सट्टा देहायको उप-दफा (७) राखिएको छ :-  
“(७) उप-दफा (४) को खण्ड (क) बमोजिमका सदस्यहरूमध्येबाट प्रधानपञ्च र उप-प्रधानपञ्च नगर सभाद्वारा कानूनमा व्यवस्था भएबमोजिम निर्वाचित हुनेछ ।”
- (६) उप-दफा (७) पछि देहायको उप-दफा (७क.) थपिएको छ :-  
“(७क.) नगर पञ्चायतको कुनै सदस्य नगर पञ्चायतको प्रधानपञ्च वा उप-प्रधानपञ्चमा निर्वाचित वा सहवृत्त भएमा निजको सो सदस्य पद रिक्त हुनेछ र सो रिक्त पदको पूर्ति कानूनमा व्यवस्था भएबमोजिम सहचरणद्वारा गरिनेछ ।”
- (७) उप-दफा (८) मा रहेको “खण्ड (ख) बमोजिम मनोनीत” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “खण्ड (ख) बमोजिमका” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
- (८) उप-दफा (९) मा रहेको “अन्य सदस्यको” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “उप-दफा (४) को खण्ड (क) बमोजिमका सदस्य” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
- (९) उप-दफा (१०) झिकिएको छ ।
- (१०) उप-दफा (१३) मा रहेको “कुनै सदस्यको पद” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “उप-दफा (४) को खण्ड (क) बमोजिमको सदस्यको पद” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
- (११) उप-दफा (१४) झिकिएको छ ।

## ५. मूल ऐनको दफा ११ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ११ को खण्ड (ख) झिकिएको छ ।

## ६. मूल ऐनमा दफा ११क. थप : मूल ऐनको दफा ११ पछि देहायको दफा ११क. थपिएको छ :-

“११क. नगर पञ्चायतको सदस्यताबाट हटाइने : नगर पञ्चायतको कुनै सदस्य मनासिव माफिकको कारणसहितको सूचना नदिई नगर पञ्चायतको बैठकमा लगातार तीन पटकसम्म उपस्थित नभएमा नगर पञ्चायतले निजलाई तोकिएको कार्यविधि अपनाई नगर पञ्चायतको सदस्यताबाट हटाउनेछ ।”  
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

७. मूल ऐनको दफा १२ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा १२ को सट्टा देहायको दफा १२

राखिएको छ :-

“१२. शपथ : नगर पञ्चायतको प्रधानपञ्च, उप-प्रधानपञ्च वा सदस्य भएपछि यथासम्भव चाँडो प्रधानपञ्च र उप-प्रधानपञ्चले सम्बन्धित जिल्ला न्यायाधीश-समक्ष र अन्य सदस्यहरूले प्रधानपञ्च वा निजको अनुपस्थितिमा उप-प्रधानपञ्च वा दुवैको अनुपस्थितिमा सम्बन्धित जिल्ला न्यायाधीशसमक्ष अनुसूची बमोजिमको शपथ ग्रहण गर्नु पर्नेछ ।”

८. मूल ऐनको दफा १३ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा १३ को सट्टा देहायको दफा १३

राखिएको छ :-

“१३. राजीनामा : प्रधानपञ्चले जिल्ला पञ्चायतको सभापतिछेउ र उप-प्रधानपञ्च तथा नगर पञ्चायत र नगर सभाका अन्य सदस्यले प्रधानपञ्चछेउ राजीनामा दाखिल गरी पद त्याग गर्न सक्नेछ ।”

९. मूल ऐनको दफा १४ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा १४ को उप-दफा (१) को सट्टा

देहायको उप-दफा (१) राखिएको छ :-

“(१) नगर पञ्चायतको बैठक साधारणतया महीनामा एक पटक बस्नेछ ।”

१०. मूल ऐनमा दफा २८ क. थप : मूल ऐनको दफा २८ पछि देहायको दफा २८क. थपिएको

छ:-

“२८क. वडा समितिको काम कर्तव्य : वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिएबमोजिम हुनेछ ।”

११. मूल ऐनको दफा ३१ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ३१ को, -

(१) उप-दफा (२) झिकिएको छ ।

(२) उप-दफा (३) को सट्टा देहायको उप-दफा (३) राखिएको छ :-

“(३) प्रधान अधिकृतको पद रिक्त भएको वा प्रधान अधिकृत केही समयको लागि नगर पञ्चायतको काममा उपस्थित हुन नसकेको अवस्थामा नगर पञ्चायतको सबभन्दा वरिष्ठ कर्मचारीलाई एक पटक वा पटक पटक गरी बढीमा ३ महीना-सम्मको लागि प्रधानपञ्चले प्रधान अधिकृत तोक्न सक्नेछ ।”

१२. मूल ऐनको दफा ३२ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ३२ को उप-दफा (१) को खण्ड

(ख) मा रहेको “नगर पञ्चायतको बैठक वा यस ऐनबमोजिम गठित समिति वा उप-समितिको बैठकमा रूजु हाजिर रही बैठकमा” भन्ने वाक्यांशको सट्टा “नगर पञ्चायत तथा नगर सभाको बैठक वा यस ऐनबमोजिम नगर पञ्चायतद्वारा गठित समिति वा उप-समितिको बैठकमा नगर पञ्चायतको सचिवको हैसियतले उपस्थित भई त्यस्तो बैठकमा” भन्ने वाक्यांश राखिएको छ ।

आधिकारिकता मुद्रा विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१३. मूल ऐनको दफा ३३ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ३३ को, -

(१) उप-दफा (२) को सट्टा देहायको उप-दफा (२) राखिएको छ :-

“(२) उप-दफा (१) को अधीनमा रही नगर पञ्चायतका कर्मचारीहरूको नियुक्ति, पदोन्नति र बर्खासीसम्बन्धी व्यवस्था तोकिएबमोजिम हुनेछ र त्यस्तो कर्मचारीहरूको सेवाका अन्य शर्त तथा सुविधा विनियममा व्यवस्था भएबमोजिम हुनेछ ।”

(२) उप-दफा (४) झिकिएको छ ।

१४. मूल ऐनको दफा ३५ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ३५ को सट्टा देहायको दफा ३५ राखिएको छ :-

“३५. खर्चसम्बन्धी व्यवस्था : नगर सभाले स्वीकृत गरेको बजेट जुन जुन शीर्षकमा विनियोजित गरेको छ, तत् तत् शीर्षकमा तोकिएबमोजिमको तरीकाले खर्च गरिनेछ ।”

१५. मूल ऐनको दफा ४२ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ४२ को सट्टा देहायको दफा ४२ राखिएको छ :-

“४२. बजेट : (१) नगर पञ्चायतले आर्थिक वर्ष शुरू हुनुभन्दा अगावै वार्षिक बजेट तयार गरी स्वीकृतिको लागि नगर सभामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) वार्षिक बजेटमा गत आर्थिक वर्षको आय-व्ययको यथार्थ विवरण, चालू आर्थिक वर्षको स्वीकृत बजेटबमोजिम भइसकेको आम्दानी खर्च र चालू आर्थिक वर्षको अन्तसम्ममा हुने सम्भावित आम्दानी खर्चको विवरण तथा आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम र अनुमानित आय-व्ययको सम्पूर्ण विवरण खुलाउनु पर्नेछ ।

(३) बजेटमा समावेश गर्नको लागि नगर पञ्चायतले वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा तोकिएको कार्यविधि अपनाउनु पर्नेछ ।”

१६. मूल ऐनको दफा ६० मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ६० को उप-दफा (२) को खण्ड (घ) झिकिएको छ ।

१७. खारेजी : मूल ऐनको दफा ६३क. खारेज गरिएको छ ।

१८. बचाउ : यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत गाउँफर्क राष्ट्रिय अभियान समितिबाट नगर पञ्चायतमा मनोनीत भई कायम रहेका सदस्यहरू निजहरूको पदावधि भर कायमै रहनेछन् । तर त्यस्तो सदस्यको पद निजको पदावधि बाँकी छँदै बीचमा रिक्त हुन आएमा सो पदको पूर्ति गरिने छैन ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१६. नगर पञ्चायत (छैठौं संशोधन) अध्यादेश, २०३४ निष्कृत्य भएपछि त्यसको परिणाम :  
नगर पञ्चायत (छैठौं संशोधन) अध्यादेश, २०३४ निष्कृत्य भएपछि अर्को अभिप्राय  
नदेखिएमा सो निष्कृत्यताले, -

- (क) सो अध्यादेश निष्कृत्य हुँदाका बखत चल्ती नभएको वा कायम नरहेको कुनै कुरा पनि जगाउने छैन,
- (ख) सो अध्यादेशबमोजिम चालू भएको कुरा वा सोबमोजिम रीत पुऱ्याई अघि नै गरिएको कुनै काम वा भोगी सकेको कुनै कुरालाई असर पार्ने छैन।
- (ग) सो अध्यादेशबमोजिम पाएको, हासिल गरेको वा भोगेको कुनै हक, सुविधा, कर्तव्य वा दायित्वमा असर पार्ने छैन,
- (घ) सो अध्यादेशबमोजिम गरिएको कुनै दण्ड, सजाय वा जफतलाई असर पार्ने, छैन,
- (ङ) माथि लेखिएको कुनै त्यस्तो हक, सुविधा, कर्तव्य, दायित्व वा दण्ड सजायका सम्बन्धमा गरिएको कुनै काम कारवाई वा उपायलाई असर पार्ने छैन र उक्त अध्यादेश कायम रहे सरह त्यस्तो कुनै कानूनी कारवाई वा उपायलाई पनि शुरू गर्न, चालू राख्न वा लागू गर्न सकिनेछ।

लालमोहर सदर मिति:- २०३५।४।२३।२

आज्ञाले-

चूडामणिराज सिंह मल्ल  
श्री ५ को सरकारको सचिव

श्री ५ को सरकारको छापाखाना, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

36  
आधिकारिकता, मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।